

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/97/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718203146
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718203146.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom v Bratislave, na ul. Vajnorskej č. 100/A, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: Ľ. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v Poprade, na ul. C. Č.. XXX/X o zaplatenie sumy 4.941,11 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 14.05.2019 č.k. 11Csp/69/2018-100 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 2.591,90 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z uvedenej sumy odo dňa 21.07.2015 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Náhradu trov stranám sporu nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny zástupca žalobcu Poštová banka, a.s. uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere dňa 14.05.2013. Na jej základe bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.000,- Eur za dohodnutých zmluvných podmienok. RPMN úveru predstavovala 20,74 Eur a celková výška nákladov dosahovala čiastku 4.066,11 Eur. Tak ako je to zrejmé z obsahu formulárovej zmluvy, spotrebiteľ nemal možnosť rozhodnúť sa, či využije službu poistenia alebo nie, ale podpisom zmluvy o úvere mu bolo poistenie prostredníctvom tejto časti nanútené. Mohol si vybrať iba konkrétny súbor poistenia a to základný alebo komplexný. Uzatvorenie poistenia vo zvolenom súbore bolo teda podmienkou pre získanie úveru, a preto podľa ust. § 2 písm.g/ zákona č. 129/2010 Z.z. náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Žalobca do RPMN vyčíslenej na 20,74 % nezapočítal celkové náklady a to poplatok - odplatu za doplnkové služby - poistenie vo výške 8,07 Eur mesačne. V aktuálnom stave úveru žalobca výšku splátky vyčíslil na 149,07 Eur a počet splátok na 72, čo predstavuje celkovo sumu 10.733,04 Eur a RPMN 23,78 %. Celková výška nákladov je takto 4.733,04 Eur (10.733,04 Eur - 6.000,- Eur). RPMN bola teda stanovená v neprospech spotrebiteľa. Nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V takomto prípade je povinnosťou žalovaného vrátiť iba poskytnuté neuhradené finančné prostriedky bez úrokov a poplatkov. Žalovaný uhradil sumu 3.408,10 Eur a jeho dlh je vo výške 2.591,90 Eur.

3. Súd prvej inštancie preto žalobe žalobcu čiastočne vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 2.591,90 Eur s príslušným úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 a § 262 C.s.p.

5. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť vec na ďalšie konanie, alternatívne požadoval rozhodnutie zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo v celom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedol, že žalobca nemal možnosť sa procesne v konaní brániť, keď súd prvej inštancie mu svojím postupom znemožnil účasť na konaní a bez toho, aby žalobcu oboznámil o výsledku posúdenia prejudiciálnej otázky o možnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere žalobu zamietol. V prejednávacom prípade je spornou aj otázka neuvedenia náležitosti v zmysle ust. § 11 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Preto mal byť žalobca v zmysle ust. § 129 C.s.p. vyzvaný na odstránenie aj takej vady podania vo veci samej, ktorá nebráni pokračovaniu v konaní, ak je to účelné pre ďalší priebeh konania. Žalobca mohol byť za účelom rýchleho a hospodárneho konania vyzvaný na vyjadrenie sa k predbežnému právnomu posúdeniu veci o vyhlásení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere. Rovnako mohol byť vo veci vytýčený termín predbežného pojednania sporu podľa ust. § 168 C.s.p., ktorého účelom je zabrániť i inštitútu tzv. prekvapivých rozsudkov, akým napadnuté rozhodnutie nesporne je.

6. Celkovú čiastku úveru tvorí súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom, pričom o tejto skutočnosti bol žalovaný oboznámený v samotnej zmluve. Údaj o výške poskytnutého úveru ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje, pričom samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, nakoľko celková čiastka je zo zmluvy jednoznačne identifikovateľná banálnym matematickým súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré zmluva obsahuje. Na uvedenú skutočnosť bol žalovaný upozornený priamo v zmluve o úvere pod dojednanými parametrami úveru.

7. Vo veci nie je možné súhlasiť so záverom, že v zmluve o úvere je uvedený nesprávny údaj o celkovej výške nákladov a o výške RPMN. Žalobca zaslal listinu s výpočtom RPMN, ktorá je vypočítaná podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzorec výpočtu RPMN žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi, do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. V predmetnom výpočte je vidieť, že 72. splátka úveru bola len vo výške 55,09 Eur.

8. V zmysle ust. § 2 písm.g/ zákona č. 129/2010 Z. z. do celkových nákladov sa nezapočítavajú poplatky za nepovinné poistenie úveru, to znamená, že ak na získanie úveru nebolo poistenie povinné, poplatok za poistenie nemá byť započítaný do celkových nákladov spojených s úverom. Do celkových nákladov sa poplatok za poistenie úveru započíta, len ak je poistenie povinné na získanie úveru, resp. na získanie za ponúkaných podmienok. V prípade zmluvy uzavretej medzi právnom predchodcu žalobcu a žalovaným nebol poplatok za poistenie zarátaný do celkových nákladov, nakoľko žalovaný uzavrel zmluvu o poskytnutí doplnkovej služby poistenia úveru, pričom táto nebola podmienkou na získanie úveru alebo získanie za ponúkaných podmienok.

9. Celková výška nákladov a hodnota RPMN bola vypočítaná správne, a preto zmluva o úvere z tohto dôvodu nemohla byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov.

10. Tvrdenie, že do celkových nákladov je potrebné zaradiť aj poistné je zjavne nepravdivé, absolútne nelogické a z ničoho ani nevyplýva. Žalobca disponuje množstvom totožných zmlúv, pri ktorých nebolo dojednané poistenie úveru v prípade, ak si to klient neprial. V takom prípade by neboli zaškrtnuté vyplňacie políčka uvedené pri možnosti zvolenia poistenia úveru a v kolónke „Poistenie“ by bolo uvedené „bez poistenia“.

11. Ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu. Spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu.

12. Odvolací súd v zmysle ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Právne bezvýznamné je tvrdenie žalobcu o znemožnení jeho účasti na pojednávaní postupom prvoinštančného súdu. Predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 14.05.2019 bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 07.05.2019 a z tohto pojednávania sa právny zástupca žalobcu ospravedlnil podaním zo dňa 10.05.2019 a požiadal, aby sa pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

15. Čo sa týka ust. § 129 C.s.p., toto upravuje postup pri odstraňovaní väd podania. Žaloba žalobcu okrem všeobecných náležitostí podania podľa ust. § 127 C.s.p. obsahovala aj osobitné náležitosti uvedené v ust. § 132 a nasl. C.s.p., a preto nebol daný dôvod vyžadujúci vyzývať žalobcu na odstránenie neexistujúcich väd podania.

16. Rovnako nebola možná ani aplikácia ust. § 157 C.s.p. Možnosť vyzvať stranu sporu, aby sa vyjadrila o určitom návrhu prichádza do úvahy iba vtedy, ak ide o návrh týkajúci sa postupu a vedenia konania. Posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa postupu a vedenia konania netýka, nakoľko súvisí s otázkou právneho posúdenia veci vyplývajúceho z príslušných hmotnoprávnych predpisov. Pri podaní žaloby vo veci samej žalobca musí rátať i s možnosťou zamietnutia žaloby, čo nemožno považovať za prekvapivý výsledok vzhľadom na postavenie strán, ktorých záujmy na výsledku sporu spravidla nie sú totožné.

17. Vo vzťahu k námietke o nevytýčení termínu predbežného prejednanie sporu je potrebné zdôrazniť, že ust. § 168 C.s.p. predstavuje fakultatívny inštitút, a teda súd nie je povinný pred prvým pojednávaním nariaďovať predbežné prejednanie sporu, ale má možnosť nariadiť priamo pojednávanie podľa ust. § 177 C.s.p. Takéto pojednávanie nariadené bolo, avšak žalobca, resp. jeho právny zástupca svoju účasť ospravedlnili a na nariadenom pojednávaní sa nezúčastnili.

18. V zmluve o úvere nie je uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, teda náležitosť vyžadovaná ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedenú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

19. V zmluve je uvedená len celková výška nákladov. Celková výška nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť nie sú totožné pojmy. Povinnosťou spotrebiteľa totiž nie je zaplatiť iba náklady spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, ale aj samotný spotrebiteľský úver. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je tak tvorená istinou spotrebiteľského úveru a nákladmi, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Ak právny predpis požíva pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ je nepochybné, že musí ísť o číselné uvedenie tejto čiastky. Splnenie uvedenej povinnosti nemožno prenášať na spotrebiteľa tým, aby si túto celkovú čiastku, ktorú má povinnosť uviesť poskytovateľ úveru, vypočítal matematickým súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Ak žalobca tento matematický súčet považuje za banálny, je namieste otázka prečo tento banálny matematický súčet neurobil on sám, resp. jeho právny predchodca, hoci išlo o povinnosť vyplývajúcu priamo zo zákona.

20. Navyše, nie každý matematický výpočet možno označiť za banálny. Za takýto banálny výpočet nemožno označiť výpočet RPMN podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti samotný žalobca vo svojom opravnom prostriedku uviedol, že vzorec výpočtu RPMN žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi do kalkulačky implementoval externý dodávateľ, ktorý garantuje správnosť výpočtu RPMN. Je teda nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe

údaja o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy. Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy preto v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j/ vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom.

21. Vo vzťahu k poisteniu je potrebné zdôrazniť skutočnosť, podľa ktorej z uzatvorenej zmluvy o úvere zo dňa 14.05.2013 (č.l. 42 spisu) vyplýva, že do výšky mesačnej splátky 149,07 Eur bolo zahrnuté i poistné. Samotný žalobca teda do výšky mesačnej splátky započítal i splátku poistného ako keby išlo o doplnkovú službu súvisiacu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorú spotrebiteľ musel uzavrieť, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

22. V zmysle ust. § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa rozumie všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť bola definovaná v ust. § 2 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a rozumel sa ňou súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Ak žalobca v zmluve do výšky mesačnej splátky 149,07 Eur zahrnul i poistné, je zrejmé, že žalovaný ako spotrebiteľ musel navyše uzatvoriť i zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby. Žalobcovi nič nebránilo uviesť v zmluve o úvere pri údají o výške mesačnej splátky sumu bez splátky poistného, ak táto doplnková služba do celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť v súvislosti s poskytnutým úverom nemala byť zahrnutá.

23. Vo vzťahu k poisteniu je potrebné ešte zdôrazniť, že žiadosť o poistenie schopnosti splácať úver je priamo obsiahnutá vo formulárovej zmluve o úvere. V tejto časti formulárovej zmluvy sa pritom nespomína možnosť spotrebiteľa odmietnuť poistenie schopnosti splácať úver. Podľa predtlačného formulára spotrebiteľ má na výber len medzi základným súborom poistenia a komplexným súborom poistenia. Takto vopred naformulované poistenie schopnosti splácať úver nemožno hodnotiť inak ako jednu z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere.

24. V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné poukázať na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnosti o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Vychádzajúc z tohto základného výkladového pravidla, ak zo zmluvy o úvere jednoznačne nevyplyva, že dojednané poistenie nemalo charakter doplnkovej služby, ktorú musel spotrebiteľ uzavrieť, je potrebné vychádzať z toho, že išlo o náklady na doplnkové služby, ktoré bolo potrebné zohľadniť pri celkových nákladoch spotrebiteľa v spojených so spotrebiteľským úverom.

25. Ak žalobca pri výpočte RPMN nezohľadnil všetky náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, bez akýchkoľvek pochybností došlo k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet je závislý od správne uvedených celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Navyše, ako už bolo skôr konštatované, v zmluve o úvere nie je uvedená ani celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. S nesprávne uvedenou ročnou percentuálnou mierou nákladov v neprospech spotrebiteľa a s neuvedením celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je spojená sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v súlade s ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

26. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

28. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).